

คำปราศรัย และ คำตอบ ของ

นายปรีดี พนมยงค์

ในที่ประชุมสามัคคีสนาคม (นักเรียนไทยในอังกฤษ)

สกอทแลนด์ ๒๕,๒๖ กรกฎาคม ๒๕๑๘

๔๗

การจะแก้ไขปัญหาเมืองไทยอย่างไร
คำตอบนี้ปัญหาภาคที่ ๑ เกี่ยวกับ

**ระบบสังคมนิยม
และ
ระบบคอมมิวนิสต์**

จะเห็นจะสืบแก่เมืองไทยหรือไม่

(ตอนที่ ๑)

นายพุทธ พุกกะรัตน์
กรรมการครูผู้เชี่ยวชาญ

และ
สามัญชนาริษกแห่งเพลิดบ้านเจ้าที่บ้าน
ผู้เชี่ยวชาญ
กรุงเทพฯ ๗.๗. ๒๕๑๘

คำประกาศของนายปรีดี พนมยงค์
๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๙

เมื่อสภานาขอก (นายแพทขันสันต์ กลัดเจริญ) ได้
กล่าวต่อหนึ่งแล้ว นายนายปรีดี พนมยงค์ ได้ประกาศนี้ไว้ความ
ดังต่อไปนี้

สวัสดี ท่านทุกหลาย

ผู้บินเดือนเชิญจากท่านสภานาขอก ท่านกรรมการและท่าน
สภานาขอกแห่งสภานักศึกษา ให้มาร่วมสนับสนุนท่านทุกหลายเรื่อง
“ควรจะแก้ไขกฎหมายอย่างไร” จึงขอขอบคุณท่านทุกหลายที่ได้
เก็บติดและหันรับผูกกับกรอบด้วยไม่ตรองตัวคือรักษาด้วย

ท่านอปนาขอก (หน่วยราชวัชศ์พุฒิ สายสวัสดิ์ สวัสดิวัฒน์
ธอมสัน) แจ้งเพิ่มเติมว่า นับถูกมาอีก ๑ เวลาที่สมนาชนบทท่านสนับสนุนใจ
ก็อีกหนึ่งการเปลี่ยนการปกครองเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๙,
ประวัติของประเทศไทย และเรื่องเมืองจัน หมนอสระบุรีท่านทุกหลาย
ท่านใจใส่ต่อเมืองไทยนั่นจุนและอดีตของชาติ และ รายฎร ไทยซึ่งเป็นที่
เกรงพังสุดของเรารา และเรื่องที่เกี่ยวข้องบ่มีประโยชน์ แต่เรื่อง
เหล่านั้นอย่างใช่เวลามากมากในการสนับสนุน ฉะนั้นเพื่อประโยชน์ด้วย
ของทุกๆ คนในประเทศไทย ผู้จึงได้ส่งมาขึ้นนามของท่านที่สืบทราบ

HX
21
ป.4
ฉ.7

ระลึกได้ว่าผมได้กล่าวไว้ว่า สังคมนิยมปัจจุบันกว่า ๘๐ ชนิด และผมได้กล่าวถึงพระองค์เจ้าองค์หนึ่งที่เสด็จมาเยี่ยมชมที่ชานเมืองปารีสนั้น ทรงมีความเห็นว่าสังคมนิยมเคยทำได้ในเมืองไทย เช่น พระมหาชตวริย์สมัยกรุงศรีอยุธยาได้จัดสำราญไปค้าขายในต่างประเทศ

ผมขอให้ผู้ที่สนใจไปประวัติศาสตร์แห่งระบบสังคมนิยมชนิดศักดินาไทยดูกฎหมายตราสามดวงก็จะทราบว่า สมเด็จพระบรมไตรโลภนารถได้ทรงบัญญัติศักดินาของพนักงานรัฐวิสาหกิจไว้ อาทิ พนักงานประจำเรือสำราญหลวงที่เป็นพาหนะในการบรรทุกสินค้าระหว่างประเทศไทย พระองค์บัญญัติให้มีศักดินาลดหลั่นกันตามลำดับ เช่น ผู้บังคับการเรือ (กัปตัน) ทรงเรียกว่า “จุนจูนายสำราญ” ถือศักดินา ๔๐๐ ไร่ คนครัวทรงเรียกว่า “ชมภู” เพียงมาจากการภาษาเกย์น “จงไฝ้” ถือศักดินา ๓๐ ไร่ คนรับใช้ทรงเรียกว่า “ชินเตง” ถือศักดินา ๒๕ ไร่

๒.๒ ท่านที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยอังกฤษขณะนั้น หรือเคยอาศัยอยู่ในอังกฤษสมัยที่พระองค์ทรงงานได้อ่านมาเป็นรัฐบาลนั้น ก็ย่อรวมไว้ว่า ท่านอาศัยหรือเคยอาศัยอยู่ในประเทศไทยที่ปกครอง

โดยระบบสังคมนิยมชนิดหนึ่งคือ ลักษณะสังคมนิยมชนิดที่คณาผู้นำพระองค์แรงงานได้ประกอบขึ้น ลักษณะสังคมนิยมชนิดนี้ได้รับอิทธิพลมากบ้างน้อยบ้างจากลักษณะ “เฟเบียนโซเซียลลิสม์” (Fabian Socialism) ซึ่งนักสังคมนิยมอังกฤษหลายท่านได้ช่วยกันประกอบและพัฒนาต่อมา อาทิ เบอร์นาร์ด ชอร์ นักประพันธ์เรื่องนาม, ชุดนี้ เว็บบี, เอช.เจ. ลัตสกี อคีทศาสตราจารย์ สำนักเศรษฐศาสตร์ลอนดอน (London School of Economics) และจากลักษณะ “กิลด์ โซเซียลลิสม์” (Guild Socialism) ซึ่งนักสังคมนิยมอังกฤษจำนวนหนึ่งได้ประกอบขึ้น เช่น เอส.จี. ยอนสัน, และ ดี.เอช. โคล อคีทศาสตราจารย์แห่งสำนักทึกสำราญ เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงที่ประกอบลักษณะที่ว่านี้

๒.๓ ในเมืองไทยสมัยนี้ก็ปรากฏว่ามี ๒ พระกรรมเมืองที่ใช้ชื่อว่าสังคมนิยม แต่จะเป็นสังคมนิยมนิยมโดยนัยนั้นยังไม่แจ้งชัด ล้วนพระราชนิยมและทุนนิยมหลายพระองค์ ก็แสดงว่า คำนินโนบายสังคมนิยมด้วย แต่กล่าวว่าเป็นสังคมนิยมอ่อนๆ บ้าง เป็นสังคมนิยมสุภาพแทนที่จะนึกเอาเองบ้าง

ฉะนั้นที่ผมกล่าวไว้มื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ ว่าลักษณะสังคมนิยม มีประมาณ ๘๐ ชนิดนั้น บัดนั้นเท่าที่สังเกต ดูเหมือนจะเกือบ ๆ ๑๐๐ ชนิดแล้ว

๒.๔ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ ผู้ได้กล่าวไว้ในปาฐกถา ณ ที่ประชุมนักเรียนไทยในฝรั่งเศสที่เมืองครูส์ว่า ในจำนวนสังคมนิยมประมาณกว่า ๘๐ ชนิดนั้น เราอาจจัดเป็นประเภท (Genus) ใหญ่ได้ดังท่อไปนี้

- (๑) ประเภทสังคมนิยมศักดินา (Feudal Socialism)
- (๒) ประเภทสังคมนิยมผู้มีทุนน้อย (Petit-Bourgeois Socialism)
- (๓) ประเภทสังคมนิยม Jarvis ทินนิยม (Conservative Socialism)
- (๔) ประเภทสังคมนิยมเจ้าสมบัติ (Bourgeois Socialism)
- (๕) ประเภทสังคมนิยมเพียงแต่คุณคติหรือเพียงจินตนาการ (Utopian Socialism)
- (๖) ประเภทสังคมนิยมของชนชั้นผู้ไร้สมบัติ (Proletarian Socialism)
- (๗) ประเภทสังคมนิยมวิทยาศาสตร์ (Scientific Socialism)
- (๘) ประเภทสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ (Communist Socialism)

สังคมนิยมประเภท (Genus) หนึ่ง วนั้น ก็จำแนกออกได้เป็นหลายชนิด (Species) และหลายนิกายชนิดปลีกย่อย (Sub-Species)

๓. สังคมนิยมประเภทคอมมิวนิสต์นั้นมีหลายชนิดและหลายนิกายซึ่งเป็นชนิดปลีกย่อย

๓.๑ ท่านที่อยู่เมืองไทย ถ้าใช้ความสังเกตจากบทความของวรรณร่างฉบับและสมุดเอกสารที่พิมพ์เผยแพร่หลายเบื้องภาษาไทยก็ยอมทราบได้จากการแสดงออกว่า ลักษณะคอมมิวนิสต์หลายชนิดหลายนิกายมีข้อแยกกันระหว่างกัน อาทิ ลักษณะรากซ์-เลนิน ตามแนวทางของเหมาเจ้อ Kong, ลักษณะแก้, และลักษณะที่บางท่านเรียกเป็นภาษาไทยว่า “สังคมจักรพรรดินิยม,” ลักษณะกลนิค ของชนชั้นกรรมมาซีพ ฯลฯ

ถ้าท่านสักดับตรับฟังข่าวสารถึงความเป็นไปในประเทศจีนตลอดมาก็จะสังเกตได้ว่า ในประเทศไทยนั้น นอกจากมีลักษณะจีนเรียกว่า “ความคิดเหมาเจ้อ Kong” แต่คนนอกประเทศไทยเรียกว่า “เหมาอิ๊ตเซี่ย” แล้ว ก็ยังมีนิกายของนายหลี ลี่ ชาน ซึ่งเดินทางแนวทาง “อนาร์โูกะ-ชินดิคิติสึโน,” นิกายของนายหลิว เช่า ลี่ ซึ่งเดินทางตามแนวทางทุนนิยม, นิกายของนายหลิน

เบี่ยง ซึ่งเดินตามแนวทางลัทธิของจีอ., และคอมมิวนิสต์ชนิดที่
เหมาเจ่อทองเรียกว่า “มาร์กซิสต์เปลือกนอก” (Formalistic Marxist) ซึ่งท่านเปรียบประดุจว่าคนที่ใส่เสื้อคลุมหัวมาร์กซ์
แต่ภายในมีความคิด และการปฏิบูติอย่างผู้มีทุนใหญ่, กกลาง,
น้อย, ตามชนชั้นหรือชาติของชนชั้นที่มีอยู่ในทั่วโลกนั้น ๆ

ถ้าท่านมีโอกาสไปร่วมฉลองงานวันชาติจีนเมื่อ ค.ศ.
๑๙๖๕ ภัยหลังการอภิวัฒน์ใหญ่ทางวัฒนธรรมของชนชั้นผู้ไร้
สมบัติจีนแล้ว ท่านก็จะพบว่าสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศได้ตี
พิมพ์บทความฉบับภาษาอังกฤษ, ฝรั่งเศสของเดนินเรื่อง “คอม-
มิวนิสต์ปีกซ้าย, ความคิดระต่าระสายอย่างเด็ก ไร้เดียงสา”
(Left-Wing Communism, an Infantile Disorder) จำหน่าย
โดยราคาย่อมเยาแก่ชาวต่างประเทศที่โรงเรียนบักกิง เพาะ
แนวทางของเหมาเจ่อทองที่แท้จริงนั้นมิได้ดำเนินตามแนวทาง
ของคอมมิวนิสต์ปีกซ้ายชนิดนี้ (จนถึงขณะนี้ยังไม่ปรากฏว่ามี
ผู้ใดแปลเป็นภาษาไทยพิมพ์เป็นเล่ม)

ถ้าท่านศึกษาประวัติของลัทธิคอมมิวนิสต์ก็จะพบว่าสมัย
ก่อนมาร์กซ์มีลัทธิหลายชนิดจัดเข้าในประเภทคอมมิวนิสต์ แม้
สมัยที่มูร์กามช์มีชีวิตอยู่ก็มีลัทธิคอมมิวนิสต์ชนิดอื่น ๆ เช่นชนิด
ของ “บล็องก์” ซึ่งเรียกว่าลัทธิบล็องก์isme (Blanquisme),

ภัยหลังที่มาร์กซ์และเอยเกลส์วายชนม์แล้วก็มีลัทธิแก้ทางขวา,
ลัทธิแก้ทางซ้าย, ชนิดต่าง ๆ

นอกจากลัทธิมาร์กซ์-เดนินตามแนวทางสถาalin, ความ
คิดเหมาเจ่อทอง, แล้ว ก็ยังมีลัทธิครอบครัวสิกิลล์, ลัทธิมาร์กซิสต์-
อิสลามิก (Marxisme Islamique), นิกายที่เรียกตนเองว่า
มาร์กซ์-เดนินแท้จริง โดยถือว่าชนิดอื่นไม่แท้จริง, นิกายตาม
แนวทางกิมอลซุงแห่งเกาหลีเหนือ, นิกายตามแนวทางศาสตรา
แห่งคิวบา, นิกายแห่งองค์การคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศครั้ง
ที่ ๔ (Fourth International), นิกายคนงานระหว่างประเทศ
(Internationale Ouvrière) ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ

๓.๒ ผนวกแรมว่าบัญมีคอมมิวนิสต์อีกบางชนิดซึ่งผู้ที่
ถ้านคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยเป็นผู้ค้นพบคือ

(๑) ปีศาจคอมมิวนิสต์ที่สืบเนื่องมาจากการที่ฝรั่งทำ
การต่อถ้านคอมมิวนิสต์ได้โฆษณาไว้หลายปีก่อนมาแล้วว่า
คอมมิวนิสตรับรักยิ่งไม่ว่าคนเมืองหรือคนงาน แม้จะเสือผ้าเพียงแต่
ปีกดายกถูกริน และเอาหญิงเป็นกองของตน, ทำลายศรีสุภา ฯลฯ
จึงทำให้คนขวัญญ้อบันท์ได้ยินพี่ยังซื่อกีเกิดความเกลียดความกลัว
อันเป็นสภาพทางจิต (State of Mind) ชนิดหนึ่ง

ผู้ต่อต้านคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยอาศัยสภาพทางจิต
นั้นกันกว่าต่อไป ก็คันพับสีที่ทำเป็นม้าโยนขณะแสดงภาพ
คอมมิวนิสต์เป็นรูปผีบ้ากำยำที่จะคร่ามนุษย์เอาไปเป็นมังสา
หาร และทำเป็นคำว่า “คอมมิวนิสต์มา ศาสตราหมด”

นอกจากนั้นผู้ต่อต้านคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยยังได้
คันพับอีกว่า สีแดงเป็นสีของคอมมิวนิสต์โดยเฉพาะ จะเห็น
จึงเปลี่ยนตราครุฑีแดงของหนังสือทางราชการที่ใช้มาตั้งแต่
รัชกาลที่ ๖ นั้นให้เป็นตราครุฑีคำ แสดงว่า “สภาพทางจิต”
ของผู้ต่อต้านคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยวิปรถยิ่งกว่าฝรั่ง

(๒) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐบาลและรัฐสภาไทยพร้อม
ทั้งกิจการบางท่านได้คันพับคอมมิวนิสต์อีกชนิดหนึ่ง ซึ่ง
ท่านเหล่านั้นได้นำมาบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำอัน
เป็นคอมมิวนิสต์ว่า การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์คือ

(ก) เลิกล้มการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระ
มหาภัยตรีเป็นประมุข หรือ

(ข) การเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยให้ให้
กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือบัจจัยในการผลิตของเอกชนสถาบัน
ของรัฐโดยการรับ หรือโภชิริการอันอ่อนน้อมให้มีการซัดใช้ค่าทด

แทนอันเป็นธรรม หรือ

(ค) การบังคับด้วยการซื้อยื้อทำให้เกิดความหวาดกลัว
ก็ตี การก่อวินาศกรรมก็ตี หรือการใช้อุบายด้วยประการใด ๆ
เช่น ยุ่งให้มีความเกลียดชังระหว่างประชาชน หั่นเกราะทำ
ด้วยความมุ่งหมายที่จะให้มีการยอมรับเอาร้ายเหลือ สนับสนุน
หรือบรรลุช่องทางประسنค์ตามที่ระบุไว้ใน (ก) หรือ (ข)

คำนิยามนี้รัฐบาลและรัฐสภาสมัยที่มานานถึงขณะนี้ได้
รับช่วงมรดกต่อมา อย่างไรก็ตาม ผนขอให้หันหัวลง
สังเกตทางประการดังต่อไปนี้

ประการที่ ๑ เมื่อถึงคราวเขียนเป็นกฎหมายแล้ว
รัฐบาลและรัฐสภาไม่ระบุไว้ว่า การเอาหูงับและเก็บเป็นกอง
กลังก็ตี การยกเลิกศาสนา ก็ตันนี้เป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งต่างกับ
ที่คันพับไว้ในการโฆษณา

ประการที่ ๒ ผู้ร่วมในการบัญญัติกฎหมายนั้น หลาย
คนมิได้ใช้กฎหมายนั้นแก่ตนเอง คือการที่คนล้มเลิกการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยโดยสถาปนาระบบที่การขึ้น แม้
จะยังคงมีสถาบันพระมหากษัตริย์ แต่บุคคลที่เป็นตัวการและ
ผู้สนับสนุนในการนั้นก็เข้าถือเป็นผู้กระทำการอันเป็นคอมมิ
วนิสต์

ประกาศที่ ๓ ผมเบยให้สัมภาษณ์คลอเดีย รอสต์ แห่ง
บางกอกโพสท์เมื่อ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ว่า ถ้าต้องทำตามคำนิยาม
ของ พ.ร.บ. น้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ก) และ
นายพล ยอร์ช วอชิงตันกับผู้ร่วมมือในการเลิกล้มระบบปกครอง
ของอังกฤษซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่ง ๑๓ อาณา
นิคมอเมริกันนั้น ก็เป็นคอมมิวนิสต์ คนฝรั่งอีกหลายคนที่ล้ม
ระบบพระมหากษัตริย์ก็เป็นคอมมิวนิสต์

จอมพล ลอนนอลกับพากที่เลิกล้มระบบประชาธิปไตย
โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เลี้ยวตั้งสาธารณรัฐกัมพูชาขึ้น
นั้นก็เป็นคอมมิวนิสต์ และบุคคลที่มีอำนาจทางการทหารและ
ทางการเมืองในสยามที่สนับสนุนระบบของจอมพล ลอนนอล ก
เข้าลักชณะเป็นทัวการหรือผู้สมรู้กับคอมมิวนิสต์

ประกาศที่ ๔ คอมมิวนิสต์ตามคำนิยามของพ.ร.บ.นั้น
ยังเพ่นพ่านอยู่ในวงราชการ หรือบางคนอ่อนจากราชการประจำ
แล้วโดยเสวยสุขสำราญจากเงินราชการลับค่าและหลายแสนหลา
ล้านบาท โดยทางราชการไม่ตรวจสอบว่าเจ้า怡เพื่อราชการลับ
จริงหรือไม่ และผลที่ได้จากการสืบสวนนั้นเป็นข่าวโຄล้อย
หรือเป็นข่าวที่จำจังให้ถูกสมุนเขียนยกเมฆขึ้น

(ก) เมื่อได้มี พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำอันเป็นคอมมิวนิ-

นิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๕ แล้ว ผู้ต่อต้านคอมมิวนิสต์ก็ควรที่จะทราบ
พ.ร.บ. ซึ่งพวกตนเขียนขึ้นเองว่า คอมมิวนิสต์มีเพียง๓ ประการ
แต่ทว่าผู้ต่อต้านคอมมิวนิสต์กลับไปเอาความลงของฝรั่งที่เคย
โฆษณาไว้ว่าคอมมิวนิสต์มีลักษณะที่รับทรัพย์สินของบุคคล
แล้วนำมาแบ่งให้เพลเมืองได้ไปเท่าๆ กัน ผู้ต่อต้านคอมมิวนิสต์
บางคนก็เอกสารเส้นกระถายที่ได้ยินเรื่อง “การต่อสู้ระหว่างชน
ชั้น” นั้นมาสรุปว่า คอมมิวนิสต์ทุกชนิดที่ได้อ่านจารัสแล้วก็
เลิกชนชั้นให้หมดไปทันทีนั่นเอง ผู้ต่อต้านบางคนที่ได้ศึกษา
วิชาการเมืองซึ่งอย่างน้อยก็ต้องรู้สึกว่าเป็นกันๆ ที่เห็น
ทุกคำรามสอนไว้ว่า ลักษณะนี้มีอยู่ในบุคคลให้รับ
บั่นผลความสามารถที่คนทำงานให้กับสังคม มิใช่เป็นการ
แบ่งบั่นผลให้ทุกคนได้เท่ากัน แต่ผู้ต่อต้านคอมมิวนิสต์ก็ปฏิ
บोนว่า “คอมมิวนิสต์พูดว่าไม่มีชนชั้น แต่เหตุใดคอมมิ
วนิสต์ ในยุโรปตะวันออกและในประเทศไทยนั่นจึงมีชนชั้นอยู่อีก”
 เพราะผู้ต่อต้านเห็นคนงานและพนักงานของรัฐยังมีฐานะดำรง
ชีวิพั่นๆ กัน ผู้ต่อต้านจึงโฆษณาว่าคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย
นั้นๆ พุกหลอกลวงคนงานว่าไม่มีชนชั้น ทั้งๆ ผู้ต่อต้านที่รู้ความ
จริงอยู่แล้วนั้นก็ห้องการหลอกลวงคนที่มีชาบทาส, ชาภ้าไพร
ศักดินา, ให้คงนิยมฐานะเช่นนั้นของคนต่อไป

ถ้าหากมีคอมมิวนิสต์บางนิกายพูดว่า ถ้าตนได้อำนาจรัฐแล้วก็จะเลิกชนชั้นที่ทันใดนั้น ก็เป็นเรื่องของคอมมิวนิสต์นิกายปลีกย่อยนั่นๆ ซึ่งมิใช่คอมมิวนิสต์มาร์กซิสต์โดยทั่วไป

ส่วนคอมมิวนิสต์มาร์กซิสต์ในค่ายสังคมนิยมนั้นจะไม่กล้าพูดเช่นนี้ เพราะขัดต่อคำสอนของมาร์กซ์ที่กล่าวไว้ว่าชาติเจ้าโดยมิได้หลอกลวงผู้ใดให้หลงเชื่อว่า เมื่อชนชั้นคุณงานได้อำนาจแล้วก็จะเลิกชนชั้นในทันทีทันใดยังไงได้ คือต้องดำเนินเมื่อขึ้นๆ ไปตามสภาพ ท้องที่ และภาระของแต่ละสังคม คือ

ก. ขนท ๑ ระยะหัวเฉียวหัวท่อระหว่างทุนนิยมกับสังคมนิยมในระหว่างเวลาหนึ่งก่อน คือ ชนชั้นในสังคมจึงยังมิอยู่ในจากการฐานทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน เมื่อพัฒนาพลังการผลิตและพัฒนาจิตสำนึกของสังคมนิยมของคนได้พอสมควรแล้ว จึงนำสังคมเข้าสู่ระบบสังคมนิยม

ข. ขนท ๒ คือขั้นสังคมนิยมนั้น ในระยะแรกก็เป็นสังคมนิยมเป็นองค์กรทางนิติบัญญัตินั้น คือ ปัจจัยการผลิตเป็นของสังคม แต่การทำงานเพื่อการผลิตนั้นก็ยังต้องอาศัยหลักที่ให้บันผลเก่าแต่ละคนตามความสามารถที่คนทำงานให้แก่สังคม คือผู้ใดทำงานมากก็ได้มาก ผู้ใดทำงานน้อยก็ได้น้อย ถ้า

แบ่งบันผลเท่าๆ กันความไม่เป็นธรรมก็เกิดขึ้น ซึ่งมิใช่ทฤษฎีของสังคมนิยม ดังนั้นระบบที่อัตราเงินเดือนและค่าจ้างแรงงานจึงต่างกันตามผลงาน นอกจากนี้หากความคิดจากชนชั้นเดียยงมิทกค้างอยู่ ในระยะนี้จึงต้องใช้เวลาอีกช้านานหลายชั่วโมงจะบรรลุถึงสังคมนิยมสมบูรณ์

ก. ขนท ๓ คือสังคมคอมมิวนิสต์ซึ่งจะเป็นไปได้เมื่อได้นำรัฐบุรุษกว่าไม่อาจจะกำหนด “เงื่อนเวลา” ได้ จะบอกได้แต่เพียง “เงื่อนไข” ว่า เมื่อพัฒนาผลิตได้พัฒนาถึงขีดสูงมากพร้อมด้วยมนษย์ได้พัฒนาถึงขีดที่ไม่มีการเห็นแก่ตัว ผลิตผลจึงอยู่ในสมบูรณ์ ความแตกต่างระหว่างผู้ที่ทำงานทางสมองกับผู้ที่ทำงานทางแรงกายจึงค่อยๆ เหือดหายไป (wither away) รากฐานแห่งความแตกต่างกันระหว่างชนชั้น และชาติของชนชั้นก็ค่อยๆ เหือดหายไปทั้ง คำว่า “เหือดหายไป” หมายถึงการค่อยๆ จางหายไปตาม “วัตถุวัฒน์” (Evolutionary Method) มิใช่โดย “วัตถุกวัฒน์” (Revolutionary Method) มิใช่ชนชั้นหมู่ไปสันโดยการออกกฎหมายหรือนิ่งเดาๆ เอาเอง จะนั่นกว่าจะเข้าสู่ระบบสังคมคอมมิวนิสต์ได้ ก็ต้องใช้เวลาหลายชั่วโมง ในปัจจุบันนี้ยังไม่มีประเทศใดในค่ายสังคมนิยมเข้าสู่ระบบคอมมิวนิสต์ อย่างมากที่สุดก็เพียงสังคมนิยมทางนิติบัญญัตินั้น

(๒) เนื่องจากมีผู้เข้าใจผิดและสับสนในความหมายของคำว่า “สังคมนิยม” และ “คอมมิวนิสต์” ผู้จึงเห็นสมควรเสนอท่อท่านถึงความเป็นมาของคำหงส่องนี้ในข้อต่อไป

(๓) คำว่า “สังคมนิยม” ในภาษาไทยนั้นเพิ่งจะเกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ ก่อนหน้านี้ไปถ้าเรากล่าวถึงสิ่งที่เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “Socialism”, “Socialist”, เราใช้ชื่อเรียกทันคพท์คำอังกฤษนั้นว่า “โซเชียลิสม์”, “โซเชียลลิสต์”

ส่วนคพท์อังกฤษ “Socialism” ซึ่งตรงกับภาษาฝรั่งเศส “Socialisme” นั้น ก็เป็นคพท์ทมผู้ตั้งขึ้นเมื่อคราวราชที่ ๑๙ มนัสส์เอง อันเป็นสมัยที่มีวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในยุโรปตะวันตก เนื่องจากเศรษฐีเจ้าสมบัติซึ่งเป็นผู้ที่ครอบครองเครื่องมือในการผลิต (Instruments of Production) ที่พัฒนาโดยการอภิวัตน์อุตสาหกรรม (Industrial Revolution) นั้น มีความไม่สงบที่จะทำให้ได้มากขึ้นโดยเบียดเบียนเอրัดเอาเปรียบคนงานซึ่งเป็นการชูครีดอย่างหนัก คนงานต้องทำงานวันละ ๑๒-๑๖ ชั่วโมง คนงานหญิงแม้จะมีครรภ์ก็ไม่ได้รับความประเสริฐยิ่งกว่านั้น เจ้าสมบัติยังได้ใช้คนงานที่เป็นเด็กอายุระหว่าง ๑๐-๑๕ ปี จึงเป็นการทารุณเด็ก เพื่อเจ้าสมบัติได้กำไรมากขึ้นก็ได้

ขยายวิสาหกิจของตน โดยอาศัยลักษณะระบบที่เรียกว่า “เสรีนิยม” ท้าการแข่งขันกับวิสาหกิจทั่วๆ ตามระบบเศรษฐกิจศักดินา ทำให้โรงงานหัตถกรรมสมัยเก่า เช่น ฟืมือ และผู้ประกอบการเศรษฐกิจตามวิธีเก่าท้องถิ่นเลิกหรือลดลง คนส่วนมากท้องยากจนลงและผู้ที่ยากจนอยู่แล้วก็อทัดกดขัดสนใจขึ้น ดังนั้น จึงมีบุคคลคิดค้นวิธีการที่จะแก้ปัญหาที่ระบบทุนสมัยใหม่ได้ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมทางสังคมดังกล่าวดังนี้

ในอังกฤษนั้น “โรเบอร์ท โอลเวน” (Robert Owen) เจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมแห่งโรงงานทอผ้าที่ “New Lanark” ในสกอตแลนด์เอง ได้เริ่มปรับปรุงสภาพของคนงานให้ดีขึ้น โดยกำหนดชั่วโมงทำงานให้น้อยลง ให้ความประเสริฐแก่คนงาน หอบรังษีที่มีครรภ์ ไม่ใช้คนงานเด็กที่เยาว์วัย ให้สวัสดิการแก่คนงานและมีแผนการที่จะให้คนงานร่วมผลประโยชน์ของโรงงาน เขาเห็นว่าการร่วมมือระหว่างผู้ประกอบเศรษฐกิจเป็นทางที่จะแก้ปัญหาความไม่เป็นธรรมของสังคมได้ เขายังได้ทดลองจัดตั้งนิคมเรียกว่า “นิวแฮร์มอนี” (New Harmony) ซึ่งผุดเห็นควรแปลเป็นภาษาไทยว่า “ศรีอารยุทธ์ใหม่” นั้น ขึ้นในท้องที่แห่งหนึ่งในมลรัฐอินเดียนาแห่งสหรัฐอเมริกา แต่ก็สำนึกของสมาชิกนิคมนั้นยังไม่สูงพอที่จะเห็นแก่ส่วนรวมเป็น

ใหญ่ นิกมนันจ์ท้องเลิก ขณะนั้นยังไม่มีคำว่า “Socialism” เกิดขึ้น บรรคนของโอลเวนจึงเรียกตามชื่อของท่านผู้นั้นว่า “ลัทธิโอลเวนิสม์ (Owenism)”

ในฝรั่งเศสแต่การอภิวัฒน์ใหญ่ ค.ศ. ๑๗๘๙ เป็นต้นมา ก็ได้มีนักอภิวัฒน์หลายคนที่ต้องการแก้ไขความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจของสังคม แต่ในสมัยนั้นยังไม่มีคำว่า “Socialism” เกิดขึ้น ลัทธิของท่านเหล่านี้จึงเรียกตามชื่อของแต่ละคน เช่น ลัทธิของ “บาร์บูฟ” (Babeuf) เรียกว่า “บาร์บูวิสม์” (Barbouisme), ลัทธิของฟูริเยร์ (Fourier) เรียกว่า “ฟูริเยริสม์” (Fourierisme) ฯลฯ

ต่อมาในพิยสารอังกฤษชื่อ “Cooperative Magazine” ฉบับออกใน ค.ศ. ๑๘๒๖ และในพิยสารฝรั่งเศสชื่อ “Globe” ฉบับออกใน ค.ศ. ๑๘๓๒ ได้ใช้คำอังกฤษ “Socialism” (โซเชียลิสม์) และคำฝรั่งเศส “Socialisme” เพื่อเรียกลัทธิซึ่งสังคมเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต (Means of Production) และอำนวยความสะดวกให้สมาชิกของสังคมร่วมมือกันในการผลิต โดยได้รับบัณฑิตและสวัสดิการอย่างเป็นธรรม ตั้งแต่นั้นมาลัทธิและบรรคนจะได้มาถูกแนะนำและทิ้งทوغ่ายๆ เล็กๆ ไม่ต้องมีศัพท์ใหม่ๆ และที่มีต่อมาภายหลังมีศัพท์ใหม่ๆ รวมเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า

“Socialism”, ฝรั่งเศส “Socialisme” ภาษาญี่ปุ่น ฯ ก็ตั้งเป็นศัพท์โดยแปลงจากคำนี้ เช่น ภาษาเยอรมันเรียกสหธิชนิค นั่นว่า “Sozialismus” ฯลฯ

เมื่อได้เกิดศัพท์อังกฤษ “Socialism” และฝรั่งเศส “Socialisme” ขึ้นแล้ว นักศึกษาหนุ่ม ๆ สมัยนั้นหลายคนที่ไม่พอใจระบบสังคมเก่า ซึ่งต้องการแสดงตนว่าเป็นคนกันสมัย ก็เรียกตนเองว่า “โซเชียลิสต์” ตามสมัยนิยม (Fashion) และในสาระแท้จริงนั้นแตกต่างระหว่างกัน คือ บางคนต้องการเพียงปรับปรุงสังคมเก่าให้ก้าวหน้าขึ้นบ้างโดยไม่กระทบถึงระบบทุน แต่ต้องการให้คนยากจนมีฐานะดีขึ้นบ้าง บางคนก็ต้องการเปลี่ยนระบบสังคมเก่าขานคนอ้อยบ้างมากบ้าง

๖. ผู้ขอให้สังเกตว่าคำว่า “บ่าจัยการผลิต” (Means of Production) นั้นหมายถึงสิ่งที่มีอยู่ “ใช้ผลิตวัตถุที่มีอยู่ค่าแก่คนชีวิ” ในการดำรงชีพและในการพัฒนาสังคม บ่าจัยการผลิตจึงได้แก่หิน, แหล่งแร่, แหล่งน้ำ, เครื่องมือการผลิต (Instruments of Production), การธนาคารและเครดิต, การค้าและการค้าขาย, โรงงานวิสาหกิจ ฯลฯ ซึ่งในทำเรียกชื่อกิจวิทยาแบบฉบับอังกฤษทั้งนี้สมัยอดีต สมิธ เรียกว่า “Con-

stant Capital” ในทำราศรษฎกิจวิทยาหมายใหม่ถือว่าเป็น “ทุนของสังคม” (Social Capital)

ดังนั้นปัจจัยการผลิตจึงมีได้หลายถึงทรัพย์สินที่บุคคลามาได้โดยแรงงานของตน เช่น ค่าจ้างของคนงาน, รายได้ของผู้ประกอบอาชีพอิสระ, รายได้ของนักประพันธ์, นักวัดภาพ, ทนายความ, ฯลฯ

๙. คำอังกฤษ “โซเชียลิสม์, โซเชียลิสต์” นั้นผู้ถ่ายทอดเป็นศัพท์ไทยว่า “สังคมนิยม” ขึ้นตั้งแต่ล่าสุดแล้วซึ่งได้รับความนิยมใช้มากจนถึงทุกวันนี้

ส่วนคำอังกฤษ “Communism”, “Communist” นั้น ฝ่ายต่อต้านลัทธินี้ก็ได้และฝ่ายนิยมลัทธินี้บางชนิดบางนิกายนั่นก็ ที่ มีความเห็นพ้องต้องกันอยู่อย่างหนึ่งในการเรียนอักษรไทยทับศัพท์อังกฤษและออกเสียงตามคำอังกฤษนั่นว่า “คอมมิวนิสต์, คอมมิวนิสม์” จึงต่างกับชาวคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยซึ่งถ่ายทอดคำอังกฤษนี้เป็นภาษาจีนว่า “กงจานจื้อ” แปลเป็นไทยว่า “ลัทธิรวมสมบัติ” คนไทยที่มีเชื้อชาติจีนก็ยอมรู้ว่า “กง” หมายถึง “รวม” ซึ่งจีนแท้ๆ ก็ใช้ประกอบคำว่า “สี” เป็น “กงสี” ราชบันทึกยสถานก็รับเอาเป็นคำไทยบรรจุไว้ในพจนานุกรมว่า

“กงสี” ๑. น. ของกลาง (๑)

“กงสี” ๒ น. กองกลางที่ใช้รวมกันสำหรับคนหมู่หนึ่ง ๆ ที่ใช้ในความหมายว่าเป็นหุ้นส่วนบริษัทก็มี เช่น กงสีทำการทัมกลันสุรา, (即. ว่าบริษัททำการค้า, กิจการที่จัดเป็นสาธารณะ)

ความประสงค์ของฝ่ายต่อต้านคอมมิวนิสต์นั้นต่างกับความประสงค์ของฝ่ายนิยมคอมมิวนิสต์บางชนิดบางนิกายในการทับศัพท์อังกฤษนี้เป็นภาษาไทยคือ

ฝ่ายต่อต้านคอมมิวนิสต์อาศัยการโฆษณาที่ฟรังทำศีกต่อ กันมากว่า ๑๐๐ ปี ตั้งแต่ล่าสุดเป็นทุนในการทำให้คนเกลียด และกลัวคอมมิวนิสต์ก็มี จะนั้นถ้าฝ่ายต่อต้านคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยเสริมการโฆษณาอีกบ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้นก็จะได้ผลในการต่อต้านทางสังคมรวมจิตวิทยา

ส่วนคอมมิวนิสต์บางชนิดบางนิกายก็มีกรรคนะโดยเฉพาะของเขาระในการใช้ชื่อพรรคว่าคอมมิวนิสต์ แต่คอมมิวนิสต์ บางชนิดบางนิกายก็ไม่ใช้ชื่อพรรคว่าคอมมิวนิสต์ ซึ่งอาจจะกล่าวท่อไปในข้อ ๙

๙. คำอังกฤษ “Communism” แหล่งมาจากการคำฟรัง

เตส “Communisme” ชื่มจากมูลศัพท์ลาติน “Communis”
แปลว่า “การร่วมกัน” และคำว่า “Communia” ที่แปลว่า
“องค์การร่วมกัน”

เมื่อครั้งยุคกลางของยุโรปคือในศตวรรษที่ ๑๓ พ่อค้า
และนักหัตถกรรมที่อยู่ในย่านตลาดชนบทของฝรั่งเศสที่เรียกว่า “Bourg” (บูร์ก) ส่วนคนที่อยู่ในย่านตลาดนั้นก็เรียกว่า “Bourgeois” (บูรจัวร์) แปลเป็นไทยว่าชาวบูร์ช ซึ่งเจ้าศักดินา
ท้องที่ถือว่าเป็นข้าไพร ต้องเสียสั่งส่วนหนึ่งหรือบรรณาการให้เจ้า
ศักดินาท้องที่นั้น ได้ต่อสู้เพื่อหลุดพ้นจากการกดขี่เบียดเบี้ยน
ของเจ้าศักดินาท้องที่ ในการนั้นชาวบูร์ชได้ผนึกกำลังกันเป็น
องค์การร่วม เรียกตามภาษาฝรั่งเศสโบราณว่า “Comugne”
ซึ่งต่อๆ มาได้แปรเป็น “Comune” การต่อสู้ใช้วิธีด้อม
แพ่งไม่ยอมส่งส่วนให้บ้าง ถาวรภูมิให้แก่พระราชาธิบดีบ้าง
และวิธีไม่สันตอนๆ บ้าง การต่อสู้นั้นยืดเยื้อยาวนานกว่าจะได้ผล
ในที่สุดพระราชาธิบดีซึ่งเป็นเจ้าสูงสุดเหนือเจ้าศักดินาทั้งหลาย
ก็ได้พระราชทานสันปัก旱ให้ชาวบูร์ชแห่งย่านตลาดนี้ติดกับ
กรุงตนเองได้ คำว่า “Commune” (กอมมีน) จึงเป็นศัพท์
เรียกของ “การปกครองท้องถิ่น” คือเทศบาลของฝรั่งเศสแต่เน้น
บนหน่วยบุคคลของท้องถิ่น ลักษณะของเทศบาล ซึ่งเทียบ

ได้กับตำบลของสยามนั้นเรียกว่า “กอมมีน” (Commune) คือ
มีสภาพเป็นท้องถิ่นปกครองตนเอง

ผู้เจ้าศักดินาเรียกผู้ที่เป็นสมาชิกองค์การร่วม (Commune)
ว่า “Communiste” (กอมมิวนิสต์) ซึ่งหมายถึงผู้ที่คิด
ค้านระบบปกครองของเจ้าศักดินา

ใน ค.ศ. ๑๘๗๑ กรรมการที่มีดกรุงปารีสได้แล้วจัดตั้ง
รัฐของกรรมกรเรียกว่า “Commune de Paris” (สหการปารีส)
นั้นเรียกคนในนั้นว่า “Communard” (กอมมิวนาร์)

แต่ความเข้าใจว่า “กอมมิวนิสต์” คือผู้คัดค้านระบบ
ศักดินานั้น ได้ตกทอดมาอย่างยาวนานในบันดาลลงแห่งชาติราช
ที่ ๑๙ ดังที่ผมได้กล่าวไว้ในปาฐกถาท่อนกเรียน “ไทยในสมัยนั้น”
เมื่อ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๖ ว่า ปรากฏในจดหมาย
ขององค์กรที่ใช้ชื่อ “กอมมิวนิสต์” ระหว่าง ค.ศ. ๑๘๔๘-๑๘๕๕ ว่า
สารวัตรทำราช, นักคณตรี, นักวิชาการพากรุ่น, ขุนนางผู้ใหญ่
เงิน, เจ้าของร้านค้า ฯลฯ ก็เรียกตัวเองว่า “กอมมิวนิสต์” ตาม
ที่เจ้าศักดินานักบุญสมนคงชื่อนั้นให้แก่ทั้งค้านหรือไม่พอ
ให้ระบบศักดินา ผู้กรรมการเยอรมันที่ทำงานในเบลเยียม,
ในอังกฤษ, ในฝรั่งเศส, ซึ่งไม่พอใจระบบปกครองศักดินา
เยอรมันก็ถูกเรียกว่าเป็น “กอมมิวนิสต์” หงๆ ที่พากเขามิรู้ว่าคอม

มิวนิสต์คืออะไร แต่เมื่อถูกเรียกว่าเป็นคอมมิวนิสต์ก็เป็นกันแล้วจัดตั้งสมาคมกรรมกรขึ้นมาซึ่งมีชื่อว่า “สันนิบาตคอมมิวนิสต์” (Communist League) โดยมีสมาชิกเป็นกรรมกรเยอรมัน, อังกฤษ, ฝรั่งเศส, อิตาเลียน, เฟลมิช, เดนิช

พวกกรรมกรนั้นขอร้องให้มาร์กซ์กับเอดล์ส์ช่วยค้นคว้าทฤษฎีสังคมที่เขาจะถือเป็นหลักนำการปฏิวัติ ท่านแห่งสองจึงได้เขียนແດลงการณ์ให้โดยเรียกว่า “ແດลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์” เมื่อค.ศ. ๑๘๔๗ (พิมพ์ครั้งแรกค.ศ. ๑๘๕๙) ครุณแล้วกรรมกรต่างๆ ได้นำไปเผยแพร่ในประเทศของตน โดยเฉพาะกรรมกรเยอรมัน ได้นำไปเผยแพร่หลายเข็มในเดินแคนเยอรมัน ครั้นแล้วคอมมิวนิสต์เยอรมันสังยันน์ก็ได้จับอาวุธทำการต่อต้านระบบทุรกีที่เมืองโคลอยูและที่บันในเยอรมัน ขบวนคอมมิวนิสต์เยอรมันพ่ายแพ้ แต่พวกก้าวหน้าที่ต้องการให้เยอรมันเปลี่ยนระบบคัดคินามาเป็นระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตก ได้ทำการต่อต้านทางสันติและไม่สันติอันเป็นผลให้เจ้าคิดินาในเดินแคนเยอรมันยอมผ่อนผันให้มีรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยแบบตะวันตก

จากทัวร์ย่างแห่งการพูดพลอยๆ ของพวกศักดินายอรมันที่หาว่าคนที่ไม่พอใจระบบเป็นคอมมิวนิสต์ไปเสียทั้งหมด

ก็เท่ากับเป็นการเพิ่มกำลังคนให้แก่คอมมิวนิสต์โดยคอมมิวนิสต์อยู่เลยๆ ได้มา ในรัสเซียสมัยพระเจ้าชาร์ล์เพิ่มกำลังให้แก่คอมมิวนิสต์โดยพูดพลอยๆ เช่นนั้น ในประเทศไทยสมัยโกวะ มีนิตั้งก็พูดพลอยๆ หาว่า คนไม่พอใจระบบเป็นคอมมิวนิสต์ ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาถูกไล่เป็นผู้เห็นใจคอมมิวนิสต์ไป

๓.๑. เอองเกลส์ ได้ชี้แจงไว้เมื่อ ค.ศ. ๑๘๘๓ ถึงการที่ท่านกับมาร์กซ์ไม่เรียกແດลงการณ์ที่ท่านหั่งสองเข็มเป็นค.ศ. ๑๘๔๗ (พิมพ์ครั้งแรก ค.ศ. ๑๘๕๙) ว่าແດลงการณ์ใช้ชีวิลส์นั้น เพราะในค.ศ. ๑๘๔๗ นั้น ตนจำนวนมากเข้าใจกันว่า คำว่า “ชีวิลส์” หมายถึงสานคุณย์ของโอลเวนในอังกฤษ และของฟรีเออร์ในฝรั่งเศส ซึ่งเอองเกลส์เห็นว่า เป็นลักษณะชั่นนิคในဏการซึ่งลักฐานะลงเป็นเพียง “นิกาย” เท่านั้น และกำลังจะเสื่อมสูญไป และหมายรวมถึงบุคคลที่เอองเกลส์เรียกว่า “หมอดังค์ค์เดือน” (Social Quack) ชนิดต่างๆ ที่สั่งสอนอย่างเดียว ให้ปรับปรุงเกี่ยวกับความเดือดร้อนต่างๆ ทางสังคมโดยไม่ทำอันตรายแก่ทุนและทำไร่องนายทุน ทำนร่าชีวิลส์ทั้งสองชนิดนั้นจะเป็นชนิดกวางที่อยู่บนกุขบวนการของชนชั้นคนงานและหวังได้รับความสนับสนุนจาก “ชนชั้นที่มี

การศึกษา” (Educated Class) จึงต่างกับคนส่วนหนึ่งของชนชั้นคุณงานที่เข้าใจว่าการอภิวัฒน์เพียงแต่ทางการเมืองเท่านั้นยังไม่พอ จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนสังคมสันเชิงนี้ซึ่งเรียกตนเองว่า “คอมมิวนิสต์” เองเกล็สกล่าวว่า ท่านกับมาร์กซ์มีวรรณะทั้งแต่เริ่มแรกว่า “การปลดแอกชนชั้นคุณงานต้องเป็นการกระทำโดยชนชั้นคุณงานเอง” ท่านจึงถ่าว่าไม่เป็นที่ส่งตัวไว้ในระหว่างชื่อสองชื่อนั้น (โซเชียลิสต์กับคอมมิวนิสต์) ท่านหันสองจะเลือกเอาชื่อใด

๙.๒. การใช้ชื่อพรรครัฐและสมาชิกว่า “คอมมิวนิสต์” นั้น ได้เปลี่ยนแปลงหลายครั้งตามสถานการณ์และตามสมัยนิยม (Fashion) ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๔๗ เป็นต้นมา คือ

(๑) ตามที่เอองเกล็ส์ได้กล่าวข้างบนถึงส่วนหนึ่งของชนชั้นคุณงานที่เรียกตนเองว่าคอมมิวนิสต์นั้น หมายถึง สถานการณ์เมื่อ ค.ศ. ๑๙๔๗ ซึ่กรัฐกรรมเรียรัฐนี้ที่ทำงานในยุโรปตะวันตกได้จัดตั้งขึ้นเป็น “สันนิบาตคอมมิวนิสต์” และมีกรรมกรชาติอื่น ๆ อีกจำนวนหนึ่งเป็นสมาชิก ดังที่พูดกล่าวไว้แล้วในข้อ ๘

ต่อมาใน ค.ศ. ๑๙๕๒ สมาชิกส่วนมากแห่งคณะกรรมการกลางของ “สันนิบาตคอมมิวนิสต์” ถูกจับขึ้นมาลงโทษ

จับกุมฐานกบฏภายในราชอาณาจักรมิใช่ฐานเป็นคอมมิวนิสต์ ศาลพิพากษาให้ชั่งจำเลย ๗ คน ไว้ทั้งบ้มประหาร (ไม่ใช่คุก เพราะถือว่าเป็นคดีการเมือง) มีกำหนดตั้งแต่กันระหว่าง ๓ ถึง ๖ ปี ปล่อย ๔ คน เมื่อศาลมตถกสินคดีที่มีชื่อว่า “คดีโกโลญ” แล้ว “สันนิบาตคอมมิวนิสต์” ก็ยุบตัวเอง

(๒) ต่อจาก ค.ศ. ๑๙๕๒ ถึง ค.ศ. ๑๙๖๗ เป็นเวลาระหว่าง ๖๕ ปีนั้น การใช้ชื่อพรรครัฐหรือองค์การที่ต่อสู้ระบบทุนนิยมว่า “พรรครัฐหรือองค์การคอมมิวนิสต์” นั้นก็พ้นสมัยนิยม หลายคนที่เคยเรียกตัวเองว่าคอมมิวนิสต์ เช่น ลัฟาร์ก (Lafargue) ลูกชายมาร์กซ์ หัวหน้ากันหนึ่งของชนชั้นกรรมกรนักชั้ยสมัยนั้นก็ได้กลับไปเรียกตนเองว่า “โซเชียลิสต์”

ส่วนในเยรมันตะวันตกเรียกเดิมสมัยนั้นใหม่ที่เรียกพรรครัฐชั่งนับถือลัทธิมาร์กซ์ว่า “พรรครัฐสังคมประชาธิปไตย” (Social Democratic Party) และเรียกสมาชิกพรรคนั้นว่า “โซเชียลลีโมคราท” ในหลายบทความของมาร์กซ์, เ昂เกลส์, เลนิน, ที่กล่าวถึงพรรครัฐและชื่อแมร์กซ์ลีส์สมัยนั้นก็เรียกตามชื่อซึ่งเป็นสมัยนั้นใหม่ๆดังนี้

(๓) ใน ค.ศ. ๑๙๖๓ พรรครัฐสังคมประชาธิปไตยรัสเซีย

แตกแยกออกเป็น ๒ ฝ่าย คือฝ่ายเสียงข้างมากเรียกว่า “บล็อกเชวิค” ส่วนฝ่ายเสียงข้างน้อยเรียกว่า “มนเเชวิค” ความขัดแย้งระหว่างทั้ง ๒ ฝ่ายไม่อาจกลงกันได้ จะเห็นใน ก.ศ. ๑๙๑๗ เสนินกับสานุคิชช์จึงได้แยกจากพรรครสกมประชาธิปไตยจัดตั้งเป็น “พรรครบล็อกเชวิค”

(๔) ใน ก.ศ. ๑๙๑๗ เสนินกลับจากลี้ภัยในยุโรปแล้วเปลี่ยนชื่อ “พรรครบล็อกเชวิค” เป็น “พรรครคอมมิวนิสต์”

เมื่อพรรคนี้นำร้ายภูรุสเซียล้มระบบปฏิริยาแห่งรัสเซียได้สำเร็จแล้ว หลายองค์การสังคมนิยมที่ก้าวหน้าเจิงพากันใช้ชื่อว่า “พรรครคอมมิวนิสต์” คำนี้จึงได้พ้นชนเป็นความนิยมอีกครั้งหนึ่ง คือ

ใน ก.ศ. ๑๙๑๗ เสนินกับผู้นำรัสเซียได้จัดตั้ง “องค์การคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศครั้งที่ ๓” (“Third International”) หรือเรียกว่า “Communist International” มีคำย่อว่า “Comintern” (คอมินเทอร์น) พรรคร่วม ๆ ที่เคยเรียกชื่ออันกด หรือคงขึ้นใหม่ระหว่าง ก.ศ. ๑๙๑๕ (พ.ศ. ๒๔๖๒) ถึง ก.ศ. ๑๙๒๓ (พ.ศ. ๒๔๖๔) กด ซึ่งองค์การคอมินเทอร์นรับรองว่าเป็นสมาชิกของตน ได้เงินเชื้อว่า “พรรครคอมมิวนิสต์”

ส่วนพรรครทมได้เป็นสมาชิกขององค์การคอมินเทอร์น

น ก็ใช้ชื่อย่างอื่นตามความพอใจ เช่น พรรครสกัตนิกาย ครอบคลุมเป็นตน

ผู้สนใจว่าพรรครทมเป็นสมาชิกขององค์การคอมินเทอร์นบ้าง ก็อาจดูได้จากบัญชีรายชื่อท่องค์การนั้นประกษา

(๕) ภายหลังท่องค์การคอมินเทอร์นได้ยุบตัวเองเดิมไปใน ก.ศ. ๑๙๒๓ และ ก.ศ. ๑๙๒๔ แล้ว ก็ได้มีสมัยนิยมเกิดขึ้นใหม่คือ หลายพรรครทมเดิมใช้ชื่อว่า “พรรครคอมมิวนิสต์” นั้นเห็นว่าชื่อนั้นไม่เหมาะสมแก่สภาพแห่งสังคมของตน จึงได้เปลี่ยนเป็นชื่อย่างอื่น เช่น พรรครคอมมิวนิสต์ของเวียดนามเปลี่ยนเป็น “พรรคลาดง” แปลว่า “พรรคร่างงาน”， พรรครของเกาหลีเหนือเปลี่ยนเป็น “พรรคร่างงาน”， พรรครษัทการใช้ชื่อว่า “พรรครุกงานสังคมนิยม”， พรรครของเยอรมันตะวันออกใช้ชื่อว่า “พรรครสกมนิยม”， พรรครของเยอรมันตะวันออกใช้ชื่อว่า “พรรครสกมนิยมเอกภาพ” ฯลฯ

ส่วนพรรครของรูมาเนียนเปลี่ยนชื่อไปตามสมัยนิยมเดิมใช้ชื่อพรรครคอมมิวนิสต์ ต่อมาใน ก.ศ. ๑๙๒๔ เปลี่ยนเป็น “พรรครุกงานรูมาเนีย” ต่อมาใน ก.ศ. ๑๙๖๕ กลับเปลี่ยนเป็น “พรรครคอมมิวนิสต์รูมาเนีย”

บางพรรครทมใช้ชื่อ “สันนิบาตคอมมิวนิสต์” มาทางเป็นชื่อของพรรครุกงาน เช่นพรรครของยูโกสลาเวีย ฉะนั้นเมื่อประธานา

๑๒ บี๊กช์มาแล้วได้มีประชุมพรรคอมมิวนิสต์ทั่ว ๆ ที่ประเทคโนโลยีแห่งยุโรปตะวันออกเพื่อต่อต้านแนวทางคอมมิวนิสต์ ยูโกสลาเวีย ผู้แทนจีนคนหนึ่ง (บัดนี้พ้นตำแหน่งหน้าที่โดยการอภิญญาในที่ทางวัฒนธรรมของจีน) ได้แต่งในที่ประชุมว่า ยูโกสลาเวียจดจำเรื่องราวของตนและนำร่างกฎหมายชั้นอ่อน ๆ ที่ถูกกดขี่นั้นกลับมาใช้เป็นชื่อของพรรคราชชั้นในไม่ถักยังจะเป็นคอมมิวนิสต์

ในฝรั่งเศสก็มีพรรคหนึ่งซึ่งถือความแนวทางของครอบครัวนั้นใช้ชื่อว่า “สันนิบาตคอมมิวนิสต์” และอีกพรรคหนึ่งใช้ชื่อว่า “ขบวนการต่อสู้ของกรรมกร” โดยใส่ไว้ในวงเล็บว่า “ครอบครัวสต์” หงส่องพรรคันถึงก่อสัมมารเข้าแข่งขันรับเลือกเป็นประธานาธิบดี โดยแข่งขันกับผู้สมัครแนวร่วมช้าย (ซึ่งประกอบด้วยพรรคคอมมิวนิสต์ฝรั่งเศสและสังคมนิยมกับราดิกัลบีกช้าย) และแข่งขันกับฝ่ายขวาด้วย คือทำศึกที่เดียวทุก ๆ แนวรบ

๙.๓ การที่เองเกลส์ก์ล่าวว่า ท่านกับมาร์กซ์มีพรรคันตั้งแต่เริ่มแรกว่า “การปลดแอกชนชั้นคนงานคือการกระทำโดยชนชั้นคนงานเอง” นั้นก็เป็นไปสอดคล้องกับทฤษฎีว่าด้วยความขัดแย้งระหว่างชนชั้น และทฤษฎีที่ว่าความเป็นอยู่ของ

มนุษย์เป็นเครื่องกำหนดจิตสำนึกของมนุษย์ คือ เมื่อชนชั้นคนงานมีจิตสำนึกที่ถูกกดขี่เบี่ยงเบนก็เป็นผลลัพธ์ในการปลดแอกชนชั้นของตนและนำร่างกฎหมายชั้นอ่อน ๆ ที่ถูกกดขี่นั้นกู้อิสรภาพ

แต่เมื่อรักษาและเองเกลส์มีได้ขัดขวางบุคคลแห่งชนชั้นอ่อน ๆ ที่ஸลงชั้นเดิมของตนมายืนหยัดฝ่ายชนชั้นคนงานดังที่ผมจะกล่าวใน (๑) ท่อไป หากท่านทั้งสองได้เทือนให้คนงานระดับร่างกายบุคคลแห่งชนชั้นอ่อนคั้งก่อจลาจลที่เข้าร่วมในขบวนการคนงานโดยสอบสวนให้แน่แท้ว่ามาจากชนชั้นเจ้าสมบัตินายทุนใหญ่กลาง นัย อย่างไรและได้สะความคิดกับการปฏิบัติทางชาวกชนชั้นเดิมของเข้าได้แท้จริงอย่างไร เพราะความประภูมิในอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี และในอีกหลายประเทศที่บุคคลจากชนชั้นอ่อนท่องทราบว่าสังคมชนชั้นเดิมแล้ว แต่ทำหน่วยงาน หัวหน้าคนงานหรือเป็นบัญญาณของชนชั้นคนงาน เพื่อเอาคนงานเป็นนั่งร้านสำหรับงานจะได้มีอำนาจทางการเมือง และเมื่อได้อำนาจแล้วก็ร้อนนั่งร้านนั่งทั้งเสีย โดยหันไปดำเนินการตามชนชั้นหรือชาวกชนชั้นเดิมของตน โดยเฉพาะในอังกฤษนั้น เสนินเรียกผู้นำกรรมกรอังกฤษว่า “อาริสโตร克拉ติก เดเบอร์” (Aristocratic Labour) คือ “ชั้นนำกรรมกร” แม้ภายหลัง

สภารมโนโลหะที่ ๒ แล้วน่อง รัฐมนตรีแห่งพรมยกรรมการ
หลายคนได้รับสถาปนาให้เป็น “เจ้าศักดินา” (Lord) และ^๙
ท่านแอลลี (Attlee) หัวหน้าพรมยกรรมการเมื่อพ้นตำแหน่ง^{๑๐}
นายกรัฐมนตรีแล้วได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าศักดินาเช่นกัน ฯลฯ

(๑) มาร์กซ์, เองเกลส์ มิได้ขัดขวางบุคคลแห่งชนชั้น^{๑๑}
อันที่จะสังชั้นเดิมของตนมายืนหยัดฝ่ายชนชั้นคนงาน เช่น^{๑๒}
ชาวนาผู้มีทุนอ้อย คนชั้นกลางอันดับต่ำ ที่ยากจนลงเพราะถูก^{๑๓}
แข็งขันหรืออุดรูปรวมสมบัติจากเจ้าสมบัติ จึงเกิดสำนึกร้าว ใน^{๑๔}
อนาคตอันใกล้ พวยยักษ์จนเหล่านั้นจะตกเข้าอยู่ในชนชั้นผู้ไร^{๑๕}
สมบัติ

นอกจากบุคคลดังกล่าวแล้ว เนินได้กล่าวไว้ว่า ตาม^{๑๖}
ฐานะความเป็นอยู่นั้น มาร์กซ์ และเองเกลส์เป็นบุคคล^{๑๗}
แห่งชนชั้นเจ้าสมบัติ (Bourgeoisie) หรือนายทุนสมัยใหม่^{๑๘}
(Modern Capitalist Class) คือมาร์กซ์เป็นลูกหนี้ความ^{๑๙}
ผู้มีอันจะกิน (well-to-do) มีภรรยาเป็นลูกนุนนางแห่ง^{๒๐}
กระดูก “ฟอนเวสท์ฟาน”， เองเกลส์เป็นลูกนายทุนใหญ่^{๒๑}
เจ้าของโรงหอผ้าและวิสาหกิจในเยอรมนี เมื่อบิ叩ยชั้นม^{๒๒}
แล้วเองเกลสรับมาร์ต์กมหาราชาด จึงนำเงินไปซื้อห้องหอผ้าที่^{๒๓}
แมเนเชสเทอร์， เนินเป็นลูกครุยที่ต้องมาเป็นศักดิ์ในการณ์ดล^{๒๔}

ฯลฯ แต่ท่านเหล่านี้สังชั้นเดิมมายืนหยัดฝ่ายชนชั้นคนงาน^{๒๕}
ท่านองเดียวกับเจ้าสมบัติกรรคนฯ คิวทิกาอื่น ๆ กังบราภู^{๒๖}
ในແຄງການໆ ຂອງມາਰ්ก්ස් ມີຄວາມຕອນໜຶ່ງດັ່ງຕໍ່ໄປນ້

“ໃນທີ່ສັກ ຂະແໜກກ່າວກ່ອ່ນສູງຫວ່າງໜີ້ຈຳນົດເຖິງ^{๒໗}
ໝາກ ຄວາມເສື່ອມສັຍກໍາລັງດໍາເນີນອີ້ນໃນໜີ້ປົກກອງ ຕາມຄວາມ^{๒໘}
ຈິງຄື່ອງກາຍໃນກະບວນທີ່ປວງຂອງສັງຄົມເກົ່າ ກີ່ມີລັກຂະະຣຸນແຮງ^{๒໙}
ແລະເກົ່າຍວກຮັດ ກີ່ໄດ້ມີຄົນໃໝ່ພວກໜຶ່ງແໜ່ງໜີ້ປົກກອງໄດ້^{๒ໜ}
ສະຄັນເຕັກຂອງຈາກໜີ້ດິມ ແລ້ວເຂົ້າຮ່ວມໃນໜີ້ອົກວັນ^{๒໛}
(Revolutionary Class) ສິ່ງເບີ້ນໜີ້ທີ່ກຸມອາຄຸດໄວ້ໃນນີ້ ເຊັ່ນ
ເດີຍກັບສົມຍົກອນທີ່ສ່ວນໜຶ່ງແໜ່ງໜີ້ນັ້ນນາງໄດ້ເຂົ້າຍູ້ຫ້າງຜ່າຍໜ^{๒ໝ}
ໜີ້ຈຳເສົມບັດ (ນາຍຖຸສົມຍົກໃໝ່) ໃນກໍານອງເດີຍກັບສົມຍົກມ^{๒ໝ}
ສ່ວນໜຶ່ງແໜ່ງໜີ້ຈຳເສົມບັດເຂົ້າຍູ້ຫ້າງຜ່າຍໜີ້ໄຮສົມບັດ (ໜີ້^{๒ໝ}
ໜີ້ນັ້ນສົມຍົກໃໝ່) ໂດຍເພາະສ່ວນໜຶ່ງຂອງເຈົ້າສົມບັດກໍາກຽມ^{๒ໝ}
ກົດວິທີ (Ideologist) ສິ່ງໄດ້ພູ່ງຕົວເອງໜີ້ສູ່ຮັບກຳເຫົ້າໃຈໃນກາງ^{๒ໝ}
ທຸກໆຢູ່ແໜ່ງວິວຽດກາງທີ່ປວງ”^{๒ໝ}

(๒) ຄອມນົວໃສ່ນົບາງນິກາຍນິກຽມນິກຽມນະວ່າ ບໍ່ມີຢູ່ານ
ທີ່ມີກຳນົດຈາກໜີ້ທີ່ມີກົວພົມຢູ່ານັດໃໝ່, ຂັດກລາງ, ຂັດ
ນ້ອຍ ຊົ່ງສາມາດເສີມໄດ້ໃໝ່ໃຈໃນກາງຮົກເຂາເລົ່າເຮັຍຮະດັບຕ່າງ^{๒ໝ}
ໄດ້ນ ເມື່ອສະໜັນໜີ້ດິມແລ້ວຢືນໜີ້ຜ່າຍໜີ້ກໍາກຽມກົດວິທີ^{๒ໝ}

“บัญญาชนของกรรมกร” นั้น เป็นทรรศนะที่ขัดกับหลักการสำคัญของลัทธิมาร์กซ์ที่สอนให้ชาวคอมมิวนิสต์ต้องดำเนินการมิให้มีความแตกต่างระหว่างผู้ทำงานทางสมองกับผู้ทำงานทางแรงกาย และเป็นทรรศนะที่ขัดคติคำสอนของเลนินที่มิให้ชาวคอมมิวนิสต์ตั้งตนเป็นครุฑ์ของกรรมกรและมวลราษฎร์ หากให้ศึกษาจากมวลราษฎร์และกรรมกร การยกย่องให้บัญญาชนดังกล่าวเป็น “บัญญาชนของกรรมกร” นั้นเป็นการทำให้บัญญาชนนั้นอยู่เหนือกรรมกรอื่น ๆ และเป็นทางนำไปสู่แนวทางที่ให้บัญญาชนนั้น กลายเป็น “กรรมกรชุนนาง” (Aristocratic Labour) ดังที่เลนินเรียกผู้นำกรรมกรอังกฤษตามที่พูดกล่าวในข้อ (๒) ข้างบนนั้น

อดีตหัวหน้าพรรคอมมิวนิสต์จีน ๓ คนก่อนหน้าเจื่อ คงมิได้คาดขึ้นสมาชิกบัญญาชนที่มาจากการชั้นผู้มีทรัพย์ขนาดต่าง ๆ ได้สั่งสอนให้สามัญชนทั้งคนเป็นบัญญาชนของกรรมกร จึงทำให้หลายคนเห็นว่ามีความรู้กว่ากรรมกรและตั้งตนประดิษฐ์เป็นครุฑ์ของกรรมกร และเมื่อได้รับตำแหน่งแล้วจึงถูกเป็นชุนนางอ่ำมາตร์ (Bureaucrat) ต่อมามีเมื่อHEMAเจื่อคงได้เป็นหัวหน้าพรรคร่วม ๆ และวันที่ได้ดำเนินตามแนวทางของมาร์กซ์-เอียง เกลต์-เลนินดังกล่าวแล้ว และเข้มงวดมิให้สมาชิกที่เป็นบัญญา

ชน ทนทนหนึ่งกรรมกรและมวลราษฎร์ มิให้พวกเหล่านั้นปฏิบัติคนเป็นชุนนางอ่ำมາตร์ และกำชับให้หมั่นวิจารณ์ตนเอง เพื่อแก้ทรงพระและความประพฤติที่ติดขาดมาจากชนชั้นเก่าให้หมดไปและให้ใช้เวลาส่วนหนึ่งลง มือทำงานกับกรรมกรที่โรงงานและกับชาวนาในชนบทเพื่อเมืองเป็นอยู่อย่างกรรมกรและชาวนาที่แท้จริง

การต่อสู้ระหว่างชนชั้นนั้นมิใช่เพียงชูธงให้ต่อสู้ระหว่างชนชั้นนอกภายในบัญญาชนเท่านั้น หากบัญญาชนดังกล่าวต้องต่อสู้ชนชั้นที่มีอยู่ภายในตัวเอง ซึ่งมีชากชนชั้นเก่าติดอยู่ในนิสัยและความประพฤติด้วย

(๓) การที่มาร์กซ์และเอียงเกลต์เรียกบุคคลชนิดหนึ่งว่า “หมօสั่งคเมเตือน” (Social Quack) นั้นโดยเบรียบเทียบ กับ “หมօเดือน” (Quack) ที่รู้การแพทย์อย่างน้อย ๆ ปลา ๆ แต่ก็อาจหาญรักษาคนไข้ซึ่งทำให้คนไข้กรดหนักลงจนได้ นักสั่งคุมที่ไม่รู้จักกฎหมายศาสตร์สังคมก็จะนั่น คือตัวใช้ชีวิตร่องหมօสั่งคเมเตือนแห่งบัญญาชนก็จะทำให้คนส่วนมากในสังคมอัคคีดูดสันหนักลงอีก

ดังนั้นมาร์กซ์และเอียงเกลต์จึงอาศัยกฎหมายศาสตร์ธรรม

ชาติ (พลิกส์, เกมี, ชีววิทยา) ซึ่งเป็นสัจจะของธรรมชาตินั้น ประยุกต์แก่นุชยสังคม โดยพัฒนาท่อซึ่งคิดรวม ๓ ประการ ที่ก้าวหน้าในศตวรรษที่ ๑๙ คือปรัชญาแบบฉบับเยอรมัน (เชเกเลียนสม์), เศรษฐกิจวิทยาแบบฉบับอังกฤษ (อาดัม สมิธ, ริการ์โด), ลัทธิสังคมนิยมฝรั่งเศสกับทฤษฎีอภิวัฒน์ฝรั่งเศสนั้น

(๑) มาร์กซ์และเօ่งเกลส์มิใช่เป็นนักคิดดอรณทัยนั้น ว่าบทความที่ท่านเขียนไว้ถูกต้องทุกสภาพและทุกๆ การะหรือ เป็น “สากลสัจจะ” ตามที่คอมมิวนิสต์บางนิกรายท้องการจะให้ เป็นเช่นนั้น แต่ท่านหงส่องได้สำรวจบทความของท่านบ่อยครั้ง ตามสภาพกรณีที่เปลี่ยนแปลงไปในภายหลังที่ท่านเขียนบทความนั้น ๆ

โดยเฉพาะผลงานการ์ฟร็อกคอมมิวนิสต์ชื่อท่านหงส่อง เขียนขึ้นใน ค.ศ. ๑๘๔๗ (พิมพ์ครั้งแรก ค.ศ. ๑๘๕๔) ที่ สถานศึกษาถือกันว่าเป็นปฐมคัมภีร์ของปรมาจารย์นั้น ท่อนมาใน ค.ศ. ๑๘๗๒ ท่านหงส่องได้ลงนามร่วมกันเขียนคำนำแห่งคำ แสดงกรณีฯ นั้นฉบับภาษาเยอรมันซึ่งพิมพ์ใหม่อีกรอบหนึ่ง เป็นใจความว่า ในระหว่างเวลา ๒๕ ปีต่อจาก ค.ศ. ๑๘๔๗

สภาพกรณีได้เปลี่ยนแปลงหลายประการ ท่านได้ยกอุทาหรณ์ หลายเรื่องแล้วกล่าวว่า ถ้าท่านเขียนใน ค.ศ. ๑๘๗๒ แล้ว ท่านก็จะต้องเขียนเป็นอย่างอื่น ดังนั้นท่านจึงขอให้สถานศึกษา ถือเอกสารเพียงหลักการใหญ่ของแหล่งการ์ณ์แห่งนั้น แท้จริง นำไปประยุกต์ที่ได้ก็ต้องพิจารณาให้เหมาะสมสมแก่สภาพของแต่ละสังคมตามกาลเวลาฯ

หลักการใหญ่ที่สำคัญคือ

“กฎธรรมชาติแห่งความขัดแย้งเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง”
(สาธารณรัฐประชาธิการและวิรรثارการ)

เดนิเข้าใจความหมายของท่านหงส่อง ดังนี้จึงกล่าวว่า ชาวมาร์กซิสต์รุสเซียถือเอกสารหงส์มาร์กซ์เพียงเป็นหลักนำที่จะ ต้องปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพของรุสเซีย

(๒) จำกัดอ้ายคำของมาร์กซ์และเօ่งเกลส์ดังกล่าวแล้ว สถานศึกษาจึงที่ความหมายคำสอนของปรมาจารย์ต่างๆ กัน บาง ชนิดบางนิกรายที่มีชากรรศน์สักดิบinaและทุนนิยมก็ที่ความ หมายไปทางชากรรศน์นั้นซึ่งเข้าลักษณะเป็นลักษณะเป็นลักษณะ เป้าหมาย ข่าวบ่งชี้ดูบานนิกรายก็ที่ความหมายไปทางช้ายสุดเหวี่ยง เดนิ ได้ต่อต้านลักษณะแห่งทางขวาและทางซ้าย

ภายหลังสังความโลกรุ่งที่ ๑ ลัทธิแก้ทางซ้าย ได้รับบาดในหลายประเทศ เสนินจีนเขียนบทความเรื่อง “คอมมิวนิสต์บีกช้าย ความคิดระสรัสยาอย่างเด็กไร้เดียงสา” (Left-Wing Communism, an Infantile Disorder)

หัวหน้าพรรครคอมมิวนิสต์จีน ๓ คนก่อตนเหมาเจ้อ Kong ได้ดำเนินตามลัทธิแก้ฝ่ายซ้ายทำให้เสียหายแก่พรรคฯ จีนมาก เมื่อเหมาเจ้อถูกโค่นให้เป็นหัวหน้าพรรครใน ค.ศ. ๑๙๓๕ แล้วก็ต้องท่อสู้ภายในพรรครับพวงลัทธิแก้ทางขวา และทางซ้ายสุดเหวี่ยง และลัทธิอนาร์คิสต์ (อนาร์คิสต์) ตลอดมาซึ่งปรากฏในบทความของเหมาเจ้อ Kong และบทความของเสนินเรื่อง “คอมมิวนิสต์บีกช้าย” ฉบับภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส (และคำแปลภาษาจีน)

เหมาเจ้อคงมิเพียงแต่ต่อสู้ทางทฤษฎีเท่านั้น หากต่อสู้ในทางปฏิบัติท่อพวกรที่มีกรรณะหรือชากรกรรณะหาส์, ข้าไฟร์, ทุนนิยม ซึ่งทำการตามราภฎฐานแห่งกรรณะและชากรกรรณะเหล่านั้นซึ่งแสดงถึงความเห็นแก่ตัวต่างๆ เช่นการแสดงในทางเป็นเว็บรุษส่วนบุคคล ในทางล้อโงเงินขององค์การและของรัฐ เพราะถ้าบุคคลที่มีกรรณะหรือชากรกรรณะเหล่านี้อยู่ในพรรครหรือองค์การสาธารณณะแล้ว การดำเนินเพื่อสถาปนาสังคม

นิยมก็ไม่อาจเป็นไปได้ จะนั้น เหมาเจ้อคงจึงได้นำร้ายรัฐบาลที่สั่ปรับปรามพวกฉ้อโงยักษ์ออกเงินของสาธารณณะโดยท่ามวิถีแห่งแก่น้ำบุคคลใดๆ เม็ดผู้ที่เคยร่วมนามซึ่งกันและกันในการต่อสู้คู่ควร และได้รับตำแหน่งสูง เช่น กรณีอดีตนายกเทศมนตรีนครเทียนสิน ที่เมื่อเรื่องมาถึงกรรมการกลางของพรรครัฐผู้ขอความกรุณาให้ลงโถงสถานบำบัด อ้างว่ามีความชอบในการรับแต่เหมาเจ้อคง ให้คิดว่า “จริงอยู่erra ก็รักเพื่อน แต่เรารักราชภรัฐยิ่งกว่า” กรรมการกลางจึงได้สติแล้วลงมือขับไล่ผู้ด้อยโงนั้นออกจากพรรครฯ ส่งตัวให้ศาลของราชภรัฐสำหรับคดี ศาลพิพากษาให้ประหารชีวิต โดยตั้งให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาทันที เหมาเจ้อคง ยังได้ให้คิดอีกว่า ในการปฏิบัติเช่นนั้นนี้ใช่ทำให้พรรคนี้เสียชื่อแก่กันภายนอกหรือในสายตาของโลก หากทำให้ชื่อเสียงของพรรครัฐนั้นอีกว่า กำจัดคนเลวอออกจากพรรครฯ ซึ่งตรงกับคติของไทยโบราณที่ว่า ปลาน่าคัวเดียวก็ทำให้ปลาดีในข้องเดียวกันพอลอยเสียไปด้วยได้

๑๐. ในรัชสมัยของพระนางเจ้าวิคทอรี ชั้นครองราชย์เป็นเวลานานถึง ๖๓ พรรษา คือ ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๓๗ ถึง ๑๙๐๔ นั้น ชาวอังกฤษถือว่าเป็น “ยุคทอง” (Golden Age)

ในการหมายว่า วิทยาศาสตร์, ศิลปวิทยา และวัฒนธรรม (Animi Cultura) ได้เจริญอกงามไปทาง

แม้ว่าในรัชสมัยนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล๒๐ครั้ง ตามวิถีรัฐธรรมนูญประชาธิปไตย แต่ทุกๆ รัฐบาลก็สนองพระบรมราชโณษานให้พสกนิกรที่อยู่ในบริเตนใหญ่มีสิทธิเสรีภาพในการแสดงทรงคนคติและในการซื้อถือลักษณะกราฟิก, การเมือง, วัฒนธรรม รัชสมัยนั้นจึงเพื่องฟุ่ด้วยคติธรรมขัว, กลาง, ซ้าย, หล่ายอย่างหลายประการ ประดิจุบุปชาตินานาชนิดบานสะพรั่งประกอบพระบารมี ควรแก่การที่ชาวอังกฤษผู้ภักดีถวายความเคารพสักการะเด่สุดเจ้าพระมหาภัทร์องค์นั้น

ก็เหล่านี้ในรัชสมัยนั้นเอง ดอกเตอร์ คาร์ล มาร์กซ์ (เดิมศึกษาในที่ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบอนน์ ท่องมาสำเร็จปริญญาเอกทางปรัชญาแห่งมหาวิทยาลัยเบอร์ลิน ลูกทนายความผู้มีอันจะกิน), และเฟรเดริก เอองเกลส์ (อดีตนายทหารบในใหญ่แห่งราชอาณาจักรปรัสเซีย ลูกน้ำยาเครชชีเยอรมัน), ซึ่งไม่อาจพัฒนาเผยแพร่ที่รัตนะสังคมนิยมในดินแดนบีทุกมิเกินนั้น ได้มากขอพึ่งบรมโพธิสมการอาศัยอยู่ในอังกฤษ

(๑) ใน ก.ศ. ๑๘๔๗ ขณะนั้นมาร์กซ์มีอายุได้ ๒๙ ปี (เกิดในเยอรมัน ค.ศ. ๑๘๑๘) ได้ร่วมกับเอองเกลส์ เขียนແດลงการณ์公社คอมมิวนิสต์ให้แก่กรรมกร ๖ ชาติที่ประชุมกันที่กรุงลอนดอน (พิมพ์ครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. ๑๘๔๘) ชื่อชามาร์กซิต์ถือว่าเป็น “ปฐมคัมภีร์” ของปรม่าราย

ระหว่างปลาย ค.ศ. ๑๘๕๗ ถึงต้น ค.ศ. ๑๘๕๙ สถาบัน “ปีเยอรมันชั่วคราว เพื่อต่อสู้ระบบศักดินาเยอรมัน พ่ายแพ้ในการต่อสู้แล้ว” ได้กลับมาอาศัยอยู่ที่ลอนดอนอีกจนวัยชราที่นั้นใน ค.ศ. ๑๘๖๓ นับเป็นเวลาที่อาศัยอยู่ในอังกฤษ ๓๕ ปี เกินกว่ากึ่งอายุของมาร์กซ์ พอของมาร์กซ์ผงอยู่ที่สุสาน “ไซเกท” ชานกรุงลอนดอนจนถึงปัจจุบันนี้

ระหว่างที่อาศัยอยู่ท่องกุญแจ มาร์กซ์และเอองเกลส์ได้เขียนบทความหลายเรื่อง โฆษณาทรรศนะและจัดตั้งองค์กรกรรมกรระหว่างประเทศ ซึ่งมีชื่อเรียกันในบ้านจุนว่า “องค์การกรรมกรระหว่างประเทศครั้งที่ ๑” (First International) โดยรัฐบาลยังกฤษสมัยนั้นได้ให้สิทธิภาพอย่างเต็มที่

(๒) ใน ค.ศ. ๑๘๕๙ ขณะนั้นเอองเกลส์มีอายุ ๒๒ ปี (เกิดในเยอรมัน ค.ศ. ๑๘๓๐) ออกจากประจำการทหารปรัสเซีย

แล้ว ได้มาทำงานที่วิสาหกิจซึ่งบิดาเป็นผู้ต่อหันที่เมืองแม่นแซล เทอร์ สมครเป็นนักสังคมนิยมอย่างคนหนุ่มหัวก้าวหน้าใน อังกฤษสมัยนั้น

พนกับมาร์กซ์ที่ปารีสในค.ศ. ๑๘๔๕ ร่วมกับมาร์กซ์ เขียนແດลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์ในค.ศ. ๑๘四๗ แล้วกลับไป เยอรมนีชั่วคราวระหว่าง ค.ศ. ๑๘๔๙-๑๘๕๑ ทำการต่อสู้รับ บบศักดินายอรมัน พ่ายแพ้แล้วกลับมาอาศัยอยู่ที่อังกฤษจน วัยชราใน ค.ศ. ๑๘๕๕ นับเวลาที่อายุยืนในอังกฤษกรังเรก ๖ ปี ครองสุดท้าย ๔๖ ปี รวมเวลาที่居อยู่ในอังกฤษกรังเรก ๒๒ ปี หรือ ๒ ใน ๓ แห่งอายุของเอนเกลส์

(๓) มาร์กซ์มีลูก ๖ คนเกิดในอังกฤษซึ่งมีสัญชาติเป็น อังกฤษ ลูกของมาร์กซ์ ๓ คนตายระหว่างที่เยาววัย ส่วนที่ยัง มีชีวิตอยู่แล้วตายภายหลังบิดาก็คือ (๑). “เจนน์” สมรสกับ ชาร์ลส์ ลองเกต์ นักสังคมนิยมชาวอังกฤษ (๒). “ลора” สม รสกับโอล ละฟาร์ก ชาวมาร์กซิสต์ฝรั่งเศส (๓). “เอลีนอร์” สมรสกับนายแพทรียอังกฤษ ชื่อ เอดเวิด อาเวลิง

ในค.ศ. ๑๘๔๑ “เอลีนอร์” เป็นผู้หันที่เข้าร่วมกับนัก สังคมนิยมอังกฤษหลายท่านในการจัดตั้ง “สหพันธ์สังคมประ ชาธิปไตย” (Social Democratic Federation) ซึ่งได้มี

แต่งการณ์ว่า

“เรื่องงานเป็นบ่อเกิดแห่งความไฟบุลล์ เพราจะนั้น ความไฟบุลล์จะเป็นของเรื่องงาน วัตถุประสงค์ของสหพันธ์สัง คมประชาธิปไตยคือสถาปนาสังคมเสรีภาพ ทั้งอยู่บนรากรฐาน แห่งความเสมอภาคทางการเมืองพร้อมด้วยสิทธิ์เสมอภาคทางสัง คมสำหรับบุคคลทุกคนและการกู้อิสรภาพของแรงงาน”

(๔) ในค.ศ. ๑๘๘๓ นักสังคมนิยมอังกฤษหลายท่าน อาทิ เช่น เอช. จี. เวสต์, ชิดนีย์ เว็บบ์, เบอร์นาร์ด ชอว์ (Bernard Shaw) นักประพันธ์เรื่องนาม ฯลฯ ได้ร่วมกัน จัดตั้งสมาคมเฟเบียน (Fabian Society) สมาคมนี้ได้ออกແດลงการณ์นโยบายสังคมนิยมที่ชื่อว่า “เฟเบียนโซเชีย ลิสม์” ในกรุงที่เอกสารว่า “เฟเบียน” เป็นคำวิเศษณ์ประกอบ คำว่า “โซเชียลิสม์” นั้น ก็โดยถือหลักยุทธวิธีของอดีตนาย พลโรมันชื่อ “ฟานบิส มัคซิมส์” ซึ่งมีฉายาว่า “กุ屠ตาดว์” (Cuntator) แปลว่า “ผู้ซัดกลาง” คือในการบรรยาย โรมันกับชนันบานนั้น นายพลผู้นี้ใช้ยุทธวิธีไม่เชิงถูกหน้าให้ เกิดขาดกับข้าศึก หากใช้รีชลอบเฉพาะอยู่ได้โอกาสเหมาะสม จึงโใจตีข้าศึกให้พ่ายแพ้ นักสังคมนิยมเพเบียนก็ใช้ยุทธวิธีที่ ต้องสู้ระบบทุนโดยชลอบเวลาคือเริ่มนักจากการโฆษณาทำให้กันเข้า

ใจในลักษณะนิยมก่อน แทนที่จะรุ่มพรวดพรดต่อท้านระบบทุน อย่างไรก็ตามสมาคมเพเบียนก์ได้ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับสหพันธ์สังคมประชาธิปไตย และโดยเฉพาะเบอร์นาร์ด ชอร์น์ ได้คิดท่อ กับ เนินด้วย

(๕) การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ ค.ศ. ๑๙๙๒ เป็นประวัติการณ์ครั้งแรกที่กรรมการเมืองเริ่มแท้จริง คือ เค.ชาร์ด ไดรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาสามัญ และอีก ๑ บีท์อมา ชาร์ดกับสหาย ได้จัดตั้ง “พรรคร่างงานอิสระ” (Independent Labour Party) ขึ้น โดยนายของพรรคนี้โดยทั่วไปก็ไม่แท้ต่างมากกับสหพันธ์สังคมประชาธิปไตยซึ่ง เอลิออร์ บุตรีของมาร์กซ์ ได้ร่วมทำกำແطلดังกล่าวใน (๔)

ใน ค.ศ. ๑๙๙๒ ได้มีสมัชชาครั้งใหญ่ของสหภาพแรงงานอังกฤษ ซึ่งได้ยกลงกันจัดตั้ง “พรรคร่างงานบริติชน” (British Labour Party) และมีคณะกรรมการเพื่อการต่อสู้ทางรัฐสภาประกอบด้วยตัวแทนของพรรคร่างงานอิสระ, ของสหพันธ์สังคมประชาธิปไตย, และของสมาคมเพเบียน, บุคคลที่อยู่ในคณะกรรมการคนคือ ชาร์ด, แรมเซย์ แมคโคโนลด์ (ต่อมาได้เป็นนายกรัฐมนตรีอังกฤษ), เบอร์นาร์ด ชอร์น์ ฯลฯ

(๖) สมเด็จพระนางเจ้าวิคตอเรีย ได้เสด็จสรุรรถที่ใน

ค.ศ. ๑๙๐๑ แต่คติธรรมทางสังคมนิยมซึ่งได้เกิดขึ้นในรัชสมัยของพระองค์ก็ได้เบิกทางให้เกิดลักษณะนิยมอีกหลายชนิด อาทิ

“กิลด์ โซเชียลลิสม์” (Guild Socialism) ซึ่งนักสังคมนิยมเพเบียนบางคน ได้ร่วมกับนักสังคมนิยมอื่น ๆ ประกอบขึ้น อาทิ เอ.เจ.เพนที, เอส.จ.ชอปสัน, ดี.เอช. โคล อดีตศาสตราจารย์แห่งสำนักศึกษาเกรเมธวิทยากรุงลอนדון ฯลฯ สังคมนิยมชนิดนี้เอกสาร่า “กิลด์” (Guild) มาเป็นคำวิเศษนั้นประกอบคำว่า “โซเชียลลิสม์” เพราะคนอังกฤษจำนวนไม่น้อยรู้กันอยู่แล้วว่าในยุคกลางนั้น การหัตถกรรมได้ดำเนินโดย “บรรษัทหัตถกรรม” ที่เรียกว่า “กิลด์” ตามภาษาอาชีพต่าง ๆ แต่ “กิลด์โซเชียลลิสม์” ห้องการให้สังคมเป็น “กิลด์” ในญี่ปุ่นแยกออกเป็นกิลด์อุตสาหกรรม, กิลด์เบรเย่นผ้าฝิ่น, กิลด์ขนสั่ง, กิลด์เกษตรกรรม, กิลด์เหมืองแร่, กิลด์ก่อสร้าง, กิลด์การพิมพ์, กิลด์ทอผ้า, กิลด์เครื่องนุ่งห่ม, กิลด์อาหาร ฯลฯ และมีองค์การ “คอมมูน” (Commune) หรือ “รัฐ” ซึ่งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย, การระหว่างประเทศ, การบังอุ้งกันประเทศ, ฯลฯ

(๗) ส่วนพรรคร่างงานอังกฤษ ได้อาศัยเปรี้ยบเทียบ

ลักษณะนิยมชนิดต่าง ๆ แล้วคัดเลือกเอาส่วนที่กันเห็นว่า เหมาะสมแก่สภาพแวดล้อมของสังคมอังกฤษในภัยต่าง ๆ จึงช่วยให้พรคระเรงานของอังกฤษซึ่งเป็นพรครน้ำราชภรัตน์มากได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเป็นสมាជิกรแห่งสภานิตย์ และได้ปีกครองอังกฤษตามระบบสังคมนิยมแบบอังกฤษหลายครั้ง รวมทั้งขณะที่ผู้นำลัทธิเพดานป้าสูกถูกอยู่นี้ รัฐบาลของพรคระเรงานได้เวนคืนบั้นจัยการผลิตหลายอย่างเป็นของรัฐ เช่น “ธนาคารแห่งอังกฤษ” (Bank of England), การรถไฟ, เหมืองแร่ ฯลฯ และได้จัดให้มี “บริการอนามัยแห่งชาติ” (National Health Service) อันเป็นประโยชน์แก่พลเมือง ฯลฯ แต่พรคระเรงานอังกฤษจะเก็บค่าหัวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจปัจจุบันโดยวิธีสังคมนิยมแบบอังกฤษชนิดนี้ขึ้นบันนี้ได้เพียงไกหรือไม่นั้น เราจะต้องดูต่อไป

เราควรสังเกตว่า การที่พรคระเรงานได้รับชัยชนะนั้น ก็ เพราะระบบเลือกตั้งของอังกฤษเป็นประชาธิปไตย คือเป็นเอกการเลือกตั้งอุดมเป็นหล่ายเขต พอยเมืองแก่การที่ผู้สมัครฝ่ายค้านนั้นซึ่งมีทรัพย์น้อยสามารถติดต่อกับราชภรัตน์ได้ทั่วถึง และเขต ๆ หนึ่งก็มีผู้แทนได้เพียงคนเดียว นี่ใช่ระบบรัฐธรรมนูญกับระบบเลือกตั้งชนิดที่เขียนขึ้นมาเพื่อช่วยให้เจ้าตนบพินัย

ทุนกับลูกสมุนเมื่อโอกาสได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร โดยวิธีรวมเขตและหล่ายเขตก็มีผู้ออกเสียงเลือกตั้งหล่ายແสนก ท่านที่เคยศึกษาหรือกำลังศึกษาอยู่ในอังกฤษก็ย่อมรู้ดีว่า แม้ระบบทุนอังกฤษพัฒนาถึงขีดสุดเป็นบรรษานุภาพหรือจารราดิ尼ยมนั้น แต่เจ้าตนบพินัยทุนอังกฤษก็มีสายตาใกล้ที่ไม่ใช่วิธีเลือกตั้งชนิดหลังนี้ เพราะจะเป็นการผลักไสให้ชนชั้นกลางงาน อังกฤษจำต้องท่อสูบนograssiska

ส่วนพรครคอมมิวนิสต์อังกฤษซึ่งคงขึ้นใน ค.ศ. ๑๙๒๐ นับว่าเป็นพรครรุ่นอาวุโสขององค์การคอมมิวนิสต์ระหว่างชาติ ครั้งที่ ๓ (คอมинтерน์) นั้น ก่อนที่จะจัดตั้งพรครคอมมิสการ ให้เดียงกันรุนแรงระหว่างผู้ก่อตั้งบังษั้ยซึ่งคัดค้านการเข้าร่วมในรัฐสภา อาทิ “ชลเวีย แพงก์เยสท์” และ “ดับบลิว กัล เลเชอร์” ในนามของคนงานสกอทกับผู้ก่อตั้งส่วนมากซึ่งเห็นว่าจะต้องใช้วิธีท่อสูบทอย่างรวมทุกการต่อสู้ทางรัฐสภา เต็นน ได้พิจารณาเหตุผลของทั้งสองฝ่ายแล้วมีความเห็นว่า ตามสภาพของอังกฤษนั้น พรครคอมมิวนิสต์ที่จะก่อตั้งขึ้นนั้นก็จะต้องท่อสู้ทางรัฐสภา (The Communist in Great-Britain should constantly, unremittingly and undeviatingly utilize parliamentary elections . . .) และในคำสรุปแห่งบทความเรื่อง

“คอมมิวนิสต์ปักช้าย, ความคิดระส่ารัฐอย่างเด็กไร้เดียงสา”
นั้น (เขียนเมื่อ เมษาคม-พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๒๐) เสนินได้
เตือนไว้ว่า “กองทัพที่ไม่ผ่านในการใช้อาวุธทุก ๆ ชนิด
และบังจัดยกับวิธีรบทุก ๆ ชนิดซึ่งข้าศึกนี้หรืออาชมีได้นั้น ก็
ประพฤติอย่างไม่ฉลาดหรือกระหงเป็นวิธีอาชญากรรมได้” ใน
ที่สุดพระคอมมิวนิสต์องกฤษก็ได้จัดตั้งขึ้น โดยมีนโยบายต่อสู้
ทางรัฐสภาพด้วย แต่บังช้ายของพระครเรงงานสังคมนิยมอังกฤษ,
พระครสังคมนิยมแห่งเกรวันแลต์ได้, และสหพันธ์กันงานสังคม
นิยม, “ไม่ยอมร่วมด้วย

พระครคอมมิวนิสต์ยังกฤษได้ส่งทัวแทนสังกรรับเลือก
ตั้งเป็นสมาชิกสภาสามัญ (สภาผู้แทนราษฎร) ตามกำลังที่ตน
มีจากน้อยไปสูงมากและได้เพิ่มเขตเสถียรภาพมากขึ้น ใน ค.ศ. ๑๙๔๕ พระ
ครคอมมิวนิสต์องกฤษได้ ๒ ที่นั่งในสภาสามัญ แต่ในการ
เลือกตั้งต่อๆ มา ราชภรรษยังไม่พร้อมที่จะรับให้พระ
ครคอมมิวนิสต์เป็นพระคนนำ จะนั่นพระคนนั้นจึงพ่ายแพ้ทุก ๆ เทศ
เดือกตั้ง เม่าว่าผู้สมัครคอมมิวนิสต์ทุก ๆ เทศจะถูก “ปั่ว” ค่า
สมัคร แต่พระครคอมมิวนิสต์องกฤษก็ไม่เห็นว่าตนจะอับอาย
ขายหน้า เพราะเป็นเรื่องที่ราชภรรษยังกฤษซึ่งมีอำนาจอธิบดีไทยสูง
สุดเป็นผู้นานัชนิยม พระคนนั้นจึงไม่มีความท้อถอยในการเตรียม

ตัวเพื่อเสนอตนในการเลือกตั้งคราวต่อไป เพราะพวกเขารู้ว่า
พระราชบัญญัติแสดงให้เห็นแล้วว่าไม่สามารถแก้วิกฤตการณ์
ทางเศรษฐกิจได้ และถ้ารัฐบาลของพระครเรงงานบ้ำบันก็ไม่
สามารถแก้วิกฤตการณ์นั้นได้แล้ว บางทีกันงานอังกฤษจำนวน
มากอาจจะเห็นด้วยกันนโยบายของพระครคอมมิวนิสต์องกฤษที่
เสนอว่าสามารถจะแก้วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจโดยวิธีที่เหมาะสม
สมแก่สภาพของอังกฤษนั้นได้.

(ฉบับต่อตอนที่ ๑ ของภาคที่ ๑ คำตوبตอนอ่อนๆ
จะมีต่อไป)